

Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Ιφιγενείας Γρ. Διδασκάλου, Το δημοτικό τραγούδι της Καστοριάς. Διαλέξεις οργανωθείσα υπό της "Μακεδονικής Εστίας"

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.857](https://doi.org/10.12681/makedonika.857)

Copyright © 2014, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Ιφιγενείας Γρ. Διδασκάλου, Το δημοτικό τραγούδι της Καστοριάς. Διαλέξεις οργανωθείσα υπό της "Μακεδονικής Εστίας". *Μακεδονικά*, 5(1), 580. <https://doi.org/10.12681/makedonika.857>

Ἱφίγ. Γρ. Διδασκάλου, Τὸ δημοτικὸ τραγούδι τῆς Καστοριάς. Διάλεξις ὀργανωθείσα ὑπὸ τῆς «Μακεδονικῆς Ἑστίας». Ἀθήναι 1963. [Μακεδονικὴ Ἑστία 2]. 8ον, σ. 27.

Ἡ συγγραφεὺς τῶν ἀνωτέρω κριθέντων «Καστοριανῶν», κληθεῖσα εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τῆς «Μακεδονικῆς Ἑστίας», ὠμίλησεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Παρνασσοῦ περὶ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ τῆς Καστοριάς μετὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς χοροφδίας τοῦ Μουσικοφιλολογικοῦ Συλλόγου Καστοριάς. Καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν ταύτην εἶναι καταφανὴς ἡ ἐκχειλίζουσα ἀγάπη τῆς συγγραφεῶς πρὸς τὴν γενέτειραν καὶ πᾶν ὅ,τι σχέσιν ἔχει πρὸς αὐτήν, καθὼς καὶ ἡ ὄψιμη ἐν γένει διάθεσις.

Ἀσφαλῶς τὸ δημοτικὸ τραγούδι τῆς Καστοριάς δὲν εἶναι μόνον τῆς Καστοριάς, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τόπων τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, πολλάκις ἀπὸ τῆς Κύπρου καὶ τῆς Καππαδοκίας μέχρι τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Κερκύρας. Ἐκ τῶν παρατιθεμένων κειμένων τρία μόνον εὐρίσκω ὡς ἐπιχώρια, τῆς Ρουσούλαινας (σ. 22), τῆς Ἀνθηνᾶς (σ. 22) καὶ τῆς Ρίνκου (σ. 26 γράφει Ρήνω). Τὰ ὑπόλοιπα εἶναι σχεδὸν πανελληνία, προσηρμοσμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ πρὸς τὸ περιβάλλον τῆς Καστοριάς. Οὕτω π.χ. τὸ φαινόμενον ὡς ἐπιχώριον τῆς Νέτας τοῦ Φασούλα (σ. 20) ἐπιχωριάζει ἀπροσώπως καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς ἐξῆς:

*Ὁ ἥλιος βασιλεύει στὰ παραθύρια σου
καὶ σὺ, διαβόλον κόρη, βάφεις τὰ φρύδια σου.*

Τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἄλυσιν τοῦ Κάστρου τῆς Καστοριάς (σ. 23) εἶναι τὸ πανελληνίως γνωστὸν «Τοῦ Κάστρου τῆς Ὀρειᾶς», τὸ ὁποῖον οἱ Καστοριανοὶ ἐνετόπισαν εἰς τὴν πόλιν των.

Δὲν γνωρίζω ἂν τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μετὰ τὰς μελωδίας. Ἡ συγγραφεὺς πολὺ ὀρθῶς τονίζει τὴν σημασίαν τούτων. «Δίχως μουσικὴ (λέγει)... δὲν μπορούμε νὰ ὑποψιαστοῦμε τὸ βάθος τοῦ πόνου ἢ τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης, ποὺ κρύβεται μέσα στὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ. Τίποτα τὸ ἰδιαιτερό, τὸ πρωτότυπο ἢ τὸ δυνατὸ στὸ τραγούδι, ὅταν τὸ ἀντικρύσουμε γυμνὸ ἀπὸ τὸν ἦχο του». Διὰ τοῦτο καὶ εἶναι ἀτελεῖς ὄλαι αἱ συλλογαὶ δημοτικῶν τραγουδιῶν, ὅσαι ἐδημοσιεύθησαν καὶ δημοσιεύονται ἀκόμη ἄνευ τῆς μουσικῆς των. Δυστυχῶς καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν παρὰ τὴν ὀρθὴν πεποιθήσιν τῆς ὁμιλητριάς τὰ ἄσματα ἐδημοσιεύθησαν χωρὶς τὴν μουσικὴν των, ὥστε ἡ περὶ αὐτῶν κρίσις νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι πλήρης. Ἴσως εἰς τοῦτο νὰ συνετέλεσε καὶ ἡ πρόσθετος δαπάνη, ἡ ὁποία ὅμως ποτὲ δὲν εἶναι ἀχρηστος οὔτε ἀποτελεῖ πολυτέλειαν.

ΣΤΙΑΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ